

Kultur- og likestillingsdepartementet
Sendt via høringsportal

Deres referanse: 22/4497
Vår referanse: 2022/164
Dato: 15.11.2022
Publikasjonsnr.: NIM-H-2022-030

Høring – Europakommisjonens forslag til European Media Freedom Act

Det vises til Kultur- og likestillingsdepartementets høringsbrev datert 05.10.2022, med frist til 16.11.2022.

Norges institusjon for menneskerettigheter (NIM) har som hovedoppgave å fremme og beskytte menneskerettighetene i tråd med Grunnloven, menneskerettsloven og den øvrige lovgivning, internasjonale traktater og folkeretten for øvrig. Som ledd i dette har NIM har som oppgave å gi råd til Stortinget, regjeringen og andre myndighetsorganer i spørsmål om menneskerettigheter. NIM uttaler seg i utgangspunktet ikke i noen særlig grad om hensiktsmessigheten eller prioriteringen av virkemidler for å ivareta statens menneskerettslige forpliktelser. I saker der vi finner grunn til å avgi uttalelse, er det særlig fordi lovverket kan medføre at den konkrete praktiseringen etter forholdene kan ende opp med å stride mot menneskerettighetene.

NIM har særlig gjennomgått kapittel I og II i forslaget til forordning, som regulerer viktige sider av mediernes ytringsfrihet, som kildevern, beskyttelse mot overvåkning og redaksjonell uavhengighet. Disse forholdene er allerede regulert i norsk rett på en måte som må anes som minst like tilfredsstillende som i forslaget, som dessuten er ganske kortfattet. For eksempel antar vi at kildevernet og vernet mot overvåkning er mer utpenslet etter norsk rett enn det som fremgår av forslagets artikkel 4 nr. 2 og 3, for eksempel gjennom avgjørelsen i HR-2015-2308-A.

Vi antar at forslaget særlig har sin bakgrunn i den politiske utviklingen for øvrig i Europa. Blant annet fordi Norge etter forslagets artikkel 1 nr. 3 vil ha anledning til å opprettholde et sterkere vern av pressefriheten, kan ikke NIM se at forordningen kan ende opp med strid mot menneskerettighetene. NIM vil derfor nøye seg med å peke på noen trekk ved forslaget som vi mener at departementet kan vurdere å ta opp.

Dette gjelder særlig reguleringen av redaksjonell uavhengighet i forslagets artikkel 6 nr. 2. Etter denne bestemmelsen skal utgivere «take measures that they deem appropriate with a view to guaranteeing the independence of individual editorial decisions». Ut over en kort utpensling av dette “aim” oppstiller ikke forslaget selv regler som sikrer uavhengigheten, slik som den norske mediefridomsloven gjør i § 7. Hvilke «measures» som etableres, vil altså avhenge av hva den enkelte utgiver anser som «appropriate». NIM er innforstått med at det neppe kan oppstilles menneskerettslige krav til utformingen av

redaksjonell uavhengighet, og at rettstilstanden er forskjellig i europeiske land. NIM vil likevel fremheve at en klarere beskyttelse av den redaksjonelle friheten må anes egnet til å styrke realiseringen av pressefriheten. Erkjennelsen av dette er nok mest fremtredende i nordiske land, og ikke minst i Norge. Det er velkjent at Norge er rangert høyest i verden når det gjelder pressefrihet, og den redaksjonelle uavhengigheten og selvdømmeordningen er helt sentralt i dette. Vi antar derfor at det kan være av betydning å ta opp dette, og at den nordiske erfaringen kan bli lyttet til. Også av hensyn til å beskytte den norske pressefriheten over tid må det være ønskelig at europeisk lovgivning er mest mulig lik.

For det annet vil NIM peke på forslagets artikkel 2 nr. 3. Etter denne bestemmelsen skal det opprettes en «independent authority» for å behandle klager fra medier som hevder at for eksempel kildevernet er overtrådt. Også denne bestemmelsen er kortfattet, og virker lite tilpasset norske forhold. Det fremgår at en slik ordning skal være «in addition to» adgang til rettslig overprøving. NIM har ikke menneskerettslige innvendinger mot en slik ekstra «authority», om det blir aktuelt å opprette en slik. Siden ordningen ikke er nærmere utpenslet vil vi likevel peke på at en slik ordning ikke *i praksis* må komme i veien for en adgang til effektiv rettslig prøving, for eksempel ved at ordningen gjøres obligatorisk eller gjennom uhensiktsmessige saksbehandlingsregler.

Vennlig hilsen
for Norges institusjon for menneskerettigheter

Vidar Strømme
Fung. ass. direktør

xxx

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har dermed ingen signatur.